

СОЮЗ РАДЯНСЬКИХ СОЦІАЛІСТИЧНИХ РЕСПУБЛІК.

Сьогодні — двохрічний ювілей конституції Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Цєю конституцією положено підвалини вільному братерському єднанню всіх народів, що живуть під ярмом капіталізму.

Першим ініціатором заснування Союзу Радянських Соціалістичних Республік — був ВУЦВК. Робітники і селяне України, своєю впертою та завзятою боротьбою з усіма формами російської та української контрреволюції, усвідомили собі, що боротися проти капіталістичних лиходіїв, проти національного поневолення, можна успішно тільки тоді, коли всі робітники й селяни, що живуть на території колишньої російської імперії, об'єднають усі свої сили.

Ще на світанку утворення радянської влади на Україні, українські робітники й селяне боролися з петлюрівським шовінізмом за допомогою червоноармійців із російських робітників та селян. Тоді на нас єдиним фронтом наступала що віністична Центральна Рада та білогвардійське козацтво на чолі з Красновим та Алексеевим. У липні 1919 р. Центральний Виконавчий Комітет Радянської України закликав військову спільну з російською Радянською Соціалістичною Федерацією. Трудацькі маси України, об'єднавши свої сили з силами російського пролетаріату та селянства, тільки таким способом змогли полатити Денікінську владу, перемогти Врангеля, вигнати геть Петлюру, розбити польську шахтяку та подолати внутрішній бандітизм, визволивши свою землю для мирної праці. Як скінчилася громадянська війна, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет узяв на себе ініціативу організувати союз Радянських Республік. Отже, Радянська Союзна Конституція з'явилася після довгої нашої кривавої боротьби з контрреволюційним імперіалізмом.

Радянська Союзна Конституція об'єднує в одно ціле робітників і селянина Росії, України й Киргизії, що запалилися одним бажанням — здійснити братерство та визволення народів. Утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік означає утворення єдиної держави, що стоїть проти всього капіталістичного світу. Загальносоюзна влада не є ані російська, ані українська, ані білоруська, ані грузинська. Це є об'єднана спілка трудящих, закладена на підвалинах повної незалежності кожного народу, що входить до Союзу. Кожна республіка, що входить до Союзу Радянських Республік, сама розв'язує внутрішні свої справи та справи свого

культурно-національного розвитку. Своїми постановами Союз є владний над своєю силою й над своєю волею. Кожний народ, що прагне свого визволення, має повну волю вільно пристати до нашого Союзу.

На останньому з'їзді рад Союзу до нашого Союзу приєдналися дві нові республіки: колишній Хива й Бухара, теперішній Узбекистан та Туркменістан. Це тільки перша лавина майбутньої весни народів. Це тільки перша крижина, що її буря світової революції відірвала від крижаного поля, який капіталізм стиснув життя сотням мільйонів колоніальних та напів колоніальних народів.

Союзна конституція є останнє оформлення, а також досягнення бажань трудящих мас України. Цєю конституцією змінено форми державного об'єднання культурно-національного розвитку українського народу. Саме через це трудящі маси України можуть писатися конституцією Радянського Союзу як своїм зобуттям. Ухваливши союзна конституція, ми забезпечили українському народові змогу далі розвиватися, зміцнити братерську солідарність нашого народу з усіма іншими вільними народами та вказали сотням мільйонів людей, що стогнуть у ярмі капіталізму, на той шлях, яким їм належить йти, щоб здобути волю.

Союз Радянських Соціалістичних Республік стоїть, як скеля, проти бурхливих змагань хвилі націоналістичної зневаги та шовіністичної жорстокості, що їх роздуває хурт капіталізм.

Отже, працюймо й далі над зміцненням нашого Союзу, над здійсненням у житті тих принципів, що їх покладено в основу нашої конституції! Любімо наш Союз так, як любимо ми нашу робітничо-селянську Україну! Проводімо далі об'єднання, обопільно допомагаючи та по братерському солідаризуючись! Піднесімо ще на більшу височину силу й міць нашого Союзу, щоб притягнути на наш бік чимраз більше симпатій поневолених від капіталізму народів!

Ми щасливі тим, що могли брати участь в утворенні великої радянської союзнаї конституції, що щасливіші будуть ті, що поширять рямці нашої конституції, рямці нашого Союзу, що братимуть участь у майбутній праці, майбутній боротьбі за утворення соціалістичних республік.

М. Скрипник,
Народний Комісар
Юстиції УСРР.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ В КАНАДІ.

ВETERАНИ ДЕМОНСТРУЮТЬ В ДРОМГЕЛЕР.

Дня 30-го липня всі повернулися з світової війни жовіри в Дромгелер, які є на страйку разом зі всіма майнерами і активно боряться проти Шермана, а за нову юнію, відбули свій окремий мітинг в майнерській салі. Зібралось їх понад 100 осіб з самої місцевості Дромгелер.

Після мітингу вони влаштували демонстрацію і вийшли на зустріч своїм товаришам, що приїхали з Роудейл і Вейн. Демонстранти несли плякати з написами: "Ми в 1914—1918 роках боролися в Канаді і тепер хочемо справедливості!"

Публіка устроїла прибуванням з Роудейл і Вейн ветеранів оацією. Відтак всі ветерани машерували містом в ногу під бурливі привітання публіки. Дромгелер був першим раз свідком такої події. Ця демонстрація ветеранів є найкращим доказом Шерманові і уїній чорній атраї, що не лише "чужинці" та "червоні" боряться в Дромгелер з вискувачами і їх найтимами, що не лише вони тут є покривдженими, але й ті, які йшли воювати за інтереси капіталістів в минулій світовій війні, борячися з вискувачами і вони є однаково покривдженими.

Вечером того самого дня відбувся в Дромгелер масовий мітинг в справі об'єднання дальших плянів боротьби і продовження страйку. Головна есекутива дала звіг зі страйкового руху в цілому підтримку. Не зважаючи на те, що плян роботи скебам так дово і старано виробив Шерман з властивостями, всіх скебів в цілому підтримку працею ооко 30. Вигляд на хід страйку є гарний. З інших місцевостей Канади майнери допомагають морально і матеріально. Ветерани мають намір взяти в себе провід страйку і стояти в боротьбі до кінця за нову канадську юнію.

Майнер.

Дромгелер, Ата.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ В ФОРД СІТІ, ОНТ.

Вже проминуло пару місяців, як пісалося про робітничий рух в цій місцевості. Однак життя не стоїть на місці і від того часу тут дещо змінилось. Організаційний рух в Форд Сіті ще дуже молодий і стоїть позаду інших місцевостей. На це є певні причини. Кілька років тому назад тут не було ніякої робітничої організації. В 1921 році започатковано тут робітниче товариство, але воно ніякого життя не проявляло аж до літа 1922 року, коли зорганізовано відділ У.С.К.П.К. Але й той не багато міг зробити

аж до весни 1925 р. Причини ті, що тут мало було свідомих товаришів, а ті товариші, що їхали через Віндзор до Дітроїт мало допомогли. Приїде такий товариш, постоїть пару тижнів, посварить, відповідних вказівок не дасть і поїде далі. Другий приїде і переробляє по своєму. Отже давали неміч, а не поміч. Найгірше шкодило організації те, що навіть були випадки, де товариші збирали на пресовий фонд робітничої преси і до цього часу той фонд не вписали в призначене місце. Цим вони настроїли преси робітничої преси тих, які колись відносилися прихильно. Розуміється, преса тут ні причому. Це також джевало до того, що навіть партійні члени самі послали пресовий фонд впрод до редакції газети, але не хотіли давати траншею комітетові. Це є тільки деякі причини, які шкодило організації руху. Але я вірю, що ці труднощі з часом переборяться.

Почавши від початку 1925 року відділ У.С.К.П.К. почав активну працю. Сформовано Ц.М.К. разом з філіальним відділом, потім організовано англійський відділ, хоч не великий числом, але який почав працю між англійським робітничим рухом. Устроено інтернаціональний пікнік і "Воркер" почав тут розсудитися, так, що в огляди на краще. Український відділ також аріє членством. Правда, деякі члени і то не з новоступивших, але такі старші, мають свої спеціальні погляди на інші організації. Кажуть, що Р.З.Т. це буржуазна організація і ТУРФДім так само. З такими поглядами одиниць нам обов'язково треба боротися і цю справу треба остаточно вирішити на найближчій партійній конвенції.

Щодо освітньої праці, то лекції відбуваються кожної неділі рано. Такі лекції як наука Леніна про партію, вже скінчилися, а тепер відбуваються на тему теорії історичного матеріалізму та політичної економії. Засновано лекторський гурток, який має підготувати ряд лекцій на зиму. На лекції вчаться гарний гурток товаришів, головне молоді члени. Відділ широко працював в травневій кампанії, як також не забував про майнерів Нової Скопії. Осв в такій далекій і темній закутій наш відділ бореться на всі боки за своє існування і розвиток і старється доказати деморалізаторам, що він годен боротися.

Робкор.

Амундсен має намір вибратися на північний бігун в друге. Цим разом хоче іхати це пеліном. Невідомо лише, чи він приєднається до експедиції Нансена, чи вирушить самостійно. Є чутки, що й радянський уряд візьме участь у міжнародній виправі на бігун.

АРМІЯ АБД-ЕЛЬ-КРИМА.

Війна в Мароко, в якій Абд-Ель-Крім зі своїм повстанським військом не то що ставити чоло арміям Еспанії і Французів, але ще й прориває їхні фронти та побиває їх на голову, викликає, зовсім зрозуміло, велику цікавість. І на устах людей, раз-у-раз питання: "Хто такий Абд-Ель-Крім?" — З кого зложена його побідна армія? — В який спосіб він витримав війну з Еспанцями і Французами? І багато подібних питань ставлять собі люди.

Держава Абд-Ель-Крима має 6,500 квадратних кілометрів, то значить вона менша від української Галичини з Лемківщиною приблизно 8 і пів разів (українська Галичина з Лемківщиною має 55,000 квадратних кілометрів). Край той довгий 130 кілометрів і широкій 50. На цілім просторі живе тринадцять племен. Тепер дуже цікаво бачити, яку божу силу представляють ці племена в порівнянні з їх численністю.

Племя М'Тіона має 12,000 людности з того 2,000 воєнків. Найчисленніше є племя Бені Урйгягел, яке має 6,000 воєнків. Після нього ідуть племена Бені Саїд з 24,000 людности і 4,000 воєнків. Бені Тонзіне з 20,000 людности, в тім 8,500 стрільців, племя Темсаман, що на 18,000 людности має 3,000 воєнків. Бені Оаїшмак має 2,500 воєнків, Таерсіт 1,500, Бені М'Гіль 2,000, Бені Амрет і Бені Іттен по 1,600, Боккоя 3,500, Бені Фон Фра 1,200 і Улед Фон Егебонь 1,000 воєнків. Тих тринадцять племен мають разом 188,000 людности, з якої 33,400 служать у війську.

До цього треба дочислити ще племя Гнезая з 2,500 воєнків і племя Сендадія з 6,500 стрільців. Ці два племена належать до союзу Ріфів, хоч вони зовсім іншого національного походження, як попередні тринадцять.

В цілости отже армія Абд-Ель-Крима має 44,000 воєнків.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ НА УКРАЇНІ.

Народний Комісаріят Земельних Справ України має розгорнути широку кампанію переселення. Найближчого часу на Україні переселять 5,500 селянських дворів; з них 1,500 дворів на Катеринославщині, інших — на Одещині. Переселятимуть з Поділля, Київщини, Чернігівщини й Полтавщини.

МІЖ КУМАМИ.

— Чулисте кумонько, ксьондаз не можна женитися! І скажіть ви самі — дадуть вони раду без імовіст? Скапаруютьсі чисто!
— Та я знов чула, що вони спротивилисі і писали аж до Риму, а звідтам прислали їм тое якийсь коркондон; знов якусь нову штуку, — будемо виділи кумонько, що воно таке... ("Зиз")

3 поля науки і техніки

ДЕШО ПРО ДОРОГИ.

Найстарші культурні народи будували гостинці, то є муровані дороги. От хоч-би Китайці в 3. столітті перед Христом збудували "китайський мур", який досі заховався, а який разом є дорогою. Добрі дороги мали також Вавилонці, Ассирійці, Інди, Жиди й Фенікіяне. Греки рівнож дбали про добрі дороги. З хвилею, коли придумали вози, до яких запрягано звірята, мусіли люди постаратися о вигідні, тверді і гладкі дороги. Стежками можна було їздити хіба верхом. В идоконаленню доріг заслужилися найбільше Перси, які будували добрі гостинці головню для воєнних цілей. Римляни мали вже цілу сіть гостинців і будували їх великим накладом праці та дуже тревало, про що свідчать via Alpia, гостиниць Траяна здовж Дунаю та гостинці через Альпи. Але тими уліпшеними дорогами користувалися лиш багаті користи і війсьско — а проче населення поносно тягарі, получені з буювою і удержанням тих гостинців.

В Галичині мурованок мало. Звичайно зачала будувати мурованки шойно Австрія. От так гарний "бурок" з Кракова до Бродів — через Львів, Золочів — Підгірці — збудовано з поспіхом для цисаря Йосифа II, коли він забрав поїхати до "вільного" міста Бродів.

З появою залізниці, здавалося-б, що мурованки страять вартість. Але так зле не є, бо не лиш авта потребують доріг. Впрочім загальна електрифікація вимагає ще триваліших доріг.

ЖИТТЯ РІЖНИХ ТВАРИН НА ЗЕМЛІ.

Чоловік живе пересічно 50 років. І що люде не роблять, як не придумують вчені, щоб довший людського віку бодай трохи збільшити, ніщо не вдається: чоловік залежний від тої невідомої хвилі, що приходить ненадібно і каже йому забиратися з землі.

Чоловіка, що є вінцем створіння на землі, перевищать довжиною віку деякі звірята. Найдовше живе черепаха, бо 300 до 400 років. В 1906 році скінчила в зоологічнім городі в Лондоні-життя черепаха, що мала 350 років.

За черепахою іде крокодил. В своїх сторонах він доживає віку 300 років, але в неволі живе коротше. Слон, що є дуже великого росту і потребує багато їжі, щоб розвинути, живе відносно, небагато, бо мало що переживає чоловіка.

У півдні живуть найдовше лебідь, орел і ворона. Лебідь і орел доживають 200 років.

До недовга гадали, що у сім півдні живе найдовше чапля, але вона живе в дійности пересічно 60 років.

В ПОЛЬСЬКОМУ СОЙМІ.

"Діло" з 18. липня доносить, що на засіданню польського союму з дня 15. липня трипалася несподіванка, про яку навіть сам маршалок сказав, що її несподівався. На початку засідання, перед голосуванням над парлацією і осадництвом, посол С. Хруцький від імени Українського Клубу та Білорусинів склав ось яку декларацію:

"Тому, що нинішній закон у змісті тепер ухваленим несе просто смерть українському та білоруському народові, відбираючи їм єдиний варстат праці — землю їх предків, або залишаючи ці землі нададі в руках панів-обшарників, ми, вичерпавши дотеперішні всі засоби парламентарної боротьби на знак протесту проти осадництва та обшарництва, покидаємо нинішнє засідання, заявляючи, що дальшу боротьбу проти осадництва та обшарництва будемо вести гострішим та більше рішучим способом і у соймі з позам ним. Додам, що тут на салі не залишилося ніодин Українець, без огляду на те, до якої партії належав би".

Представник Німців хотів скласти також декларацію, але маршалок відобраз йому глос, щоби не робити прецеденту щодо оголошування декларації. Українці, Білорусини, Німці та комуністи вийшли із салі.

Цікаво, що цього самого дня вранці, маршалок Ратай разом з міністром земельних реформ і представником польських клубів попрохали Український Клуб дати їм свої поштуляти в справі закону про парлацію та осадництво і запрохали їх на спільне засідання. Представники меншостей домагаються цілої низки поправок, як наприклад щоби не виключати від набування землі тих, що були карані за політичні провини, далі, щоби міністер земельних справ не мав права перекидати населення з одної території на іншу, третє, щоби земля з маєтків т. зв. "мертвої руки" була розпарцелювана між населення того самого віроісповідання. На скільки ці бачачки дали який результат — покищо невідомо.

А. СІНКЛЕАР. 9) ГЕРОЙ КАПІТАЛУ

Переклад Н. Романович.

(Продовження.)

Вино містера Роберта ван-Ренселера було завжди загадкою для нь-Йорського товариства. Одержував він його з-за кордону, з якогось невідомого його маєтку, як що він тільки не одержував його за допомогою чорта. Досить, що кожна особа нь-Йорського товариства відмовилася-б від кожного іншого запрошення, щоб тільки покоштувати вина президента компанії генервільських фабрик. Коли хто питав, звідки він бере своє вино, містер ван-Ренселер чарівно посміхався й казав: — On ne parle pas de cela! (Про це не говориться.)

Після зупи подали чудову мадеру, потім суше сіцилійське вино, за секрет якого, як кажуть, директор одного банку давав великі гроші. Як "Premier service" подали бургунське — "cuvée eote de Nuits", чудове вино, пожеже на бордо, багате, трошки повне вогню, "enveloppe", але дуже делікатне.

За пенеченю — шампанське, але не з тих, що купують за гроші, а хіба з тих, що можна бачити у мрях. За "entremets" подавали бордо "Saint-Esther", потім ніше шампанське, а за солодким — портвейн чудового, темно-черво-

ного коліру. Його височество герцог де-Піті-борс підніс чарку і довго розглядав вино, а товариство з зацікавленням чекало, що він скаже, бо герцог був великий знавць.

— Чудово! — сказав він задумливо. — Роскішний смак, яка м'якстія, яка сила, ти Боже! Такі були вина.

Ще треба згадати про невеличку біля салюну кімнатку, звідки розлягалися чудові звуки музики. Шо-ж до товариства, то його описати я не беруся; не візьмуся описати в однім розділі навіть обидного строю місця Даемандест. Розмови-ж... зберіть світ товариства всеземної кулі, зігрійте його душу небесним вином і нехай хтось опише їх розмови, а я не візьмуся.

О півночі гості вийшли на поміст. Було холодно, але чарівна була ніч, мов діаманти сіяли зорі, море повільно котило свої хвилі. Яхта прудко летіла вперед, розсікаючи-воду з легеньким колісанням та плюском, подібним до плюскої фонтану. Принесено було теплу одіж і гості усялися та розмовляли, встромивши очі в поверхню води. Потім деякі встали й парами почали ходити по палубі. Містер Робер ван-Ренселер ходив з чарівною міс Перегон; але досить швидко міс Перегон відчула, що її холодно, і обіє вийшла до салюну.

Се був чарівний покій, але нам цікавий тільки східний куточок його з канапами, коштовними занавісками, та м'яким світлом лампи. Міс Перегон, сматлява, темна, з довгими чорними віями і чарівним поглядом опустилася на канапу й зітхнула. Вона була в гарячо-червоній сукні з дуже добірної прозорої матерії; і вся вона з голими руками й чудової форми плечима та гарною шиєю — була мов малюнок, на

який не можна було спокійно дивитися. І містер ван-Ренселер, схилившись до неї, щось ніжко їй говорив, поїдаючи її очима; він випив досить таки свого власного дорогого вина.

Чимало людей не добачали іділії в цих відноснах; вони не вважали міс Перегон за жіну, м'ягкосердну молоду дівчину і певні були, що вона дуже добре знає, що робить. Розуміється і Роббі не йшов на осліп, бо обміркував раніше все з своїм батьком. Міс Перегон з фінансового гомо ледве чи могла зрівнятися з Роббі; але останній вгадав, що він був досить багатий, щоб цинити і красу саму по собі.

І його голос ставав все тихішим, а слова все ніжнішими; міс Перегон томно дивилася на нього, поки нарешті він не насмілився взяти її руку. Вона не протривалася; від цього дотику в нього забілося серце і він став красномовним. Він говорив їй про те, як давно вже звернувся на неї свою увагу, як чарувався нею; обхопивши її рукою стан її і схилившись на одно коліно він розкрив їй те, що не міг вже довести ховати, — що любить її всею душею. І коли чарівна, незрівняна міс Перегон у всій припадности своєї краси прошенотіла свою відповідь, то він в захопленню пригорнув її до свого серця й поцілував її в щоки та в уста.

Коли веселе товариство зійшло на долину, ван-Ренселер наливав собі вина з чарфакі, що стояла на столі. Кілька хвиль згодом, коли всі зібралися, господар відвів у бік містера де-Вера, славного дотепника і щось сказав йому, після чого той широко розкрив очі і вдаривши себе рукою по носі, сказав промову, що справила надзвичайне вражіння на товариство; а господар стояв червоніючи, як школяр, збентеже-

ний привітаннями та оплесками. Принесли ще шампанського, і товариство до світанку пило за здоров'я будучої місис ван-Ренселер. Вже світало, коли розходилися гості, небо бігло над берегами Меріленду, повз яких летіла "Комета", простуючи на південь.

VII.

Ця подорож на "Кометі" була немов передущий медовий місяць; і ніколи не плавало по морських хвилях веселіше, щасливіше товариство і ледве чи був коли щасливіший наречений, як Роббі. Цілий день він любувався своєю нареченою, як казковим видінням, і шепотів самому собі, що вона належить йому. Так пропали вони здовж берега Флориди, прибули до пальмового бухти на беріг; тут для Роббі лежала телеграма, підписана управителем генервільськими заводами.

"Містеру Роберту ван-Ренселер. Пальмовий беріг Флориди. Розрухи скінчилися й страйк розбито. Втрапи відшкодовано і фабрики працюють як звичайно. Затримав на заводі переважаю не членів спілки. Газети лютують. Гріндер."

Містер ван-Ренселер згорнув депешу, сунув її в кишеню й усміхнувся.

— Кляті газети! — сказав він задумано й послав свого слугу купити кілька газет. Коли їх йому було принесено, сів на палубі й читав їх, а холодний морський вітрець обивав його чоло.

(Далі буде.)

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ
найновішу книжку відомого
пролетарського письменника
М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ
що недавно вийшла з друку?
Якщо немає її ви самі, або
ваші знайоми, то постарайтеся
купити, а будете мати корисну
книжку в хаті. Не тратьте вона
вартості наші тоді, як ви
перечитаете її. Це довша повість
в воєнних часах в Галичині і в
житті робітничав в Америці.
Коли читаете, то не можете так
довго відірватися від книжки,
доки не перечитаете до кінця.

Письменник М. Ірчан сам
пережив війну і вірно описує всі
ті страшні події в старому краю.
Читайчи "Карпатську ніч" ви
рідночасно багато вчите і то
в найбільш приступній спосіб,
бо ця книжка написана незвичайно
розумілою мовою. Надрозуміла
вона на найкращому
папері, оцифрована з артистичним
малюнком в лаві кольорів.

КУПИТЬ, А НИКОЛИ НЕ ПОЖАЛУЄТЕ РОЗПОВІДАЮТЬ
ТЕ СЯКІЗЬ ШО КНИЖКУ.

Вислаються книжки за попереднім
наказанням грошей.
ЦІНА 50 ЦЕНТИВ ЗА КНИЖКУ.
Замовлення з гришми пошлати
на таку адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.